

S P R A W O Z D A N I E

**z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Świdnicy**

w 2020 roku

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy jest gminną jednostką organizacyjną, nie posiadającą osobowości prawnej, działającą w formie jednostki budżetowej. Funkcjonuje na podstawie statutu nadanego Uchwałą nr III/9/10 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 28 grudnia 2010 r. Główną działalnością Ośrodka jest organizowanie, koordynowanie i wykonywanie zadań w ramach zadań własnych gminy i zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Realizuje zadania i świadczenia przyznawane na podstawie obowiązujących przepisów, w szczególności ustaw o:

- pomocy społecznej,
- świadczeniach rodzinnych,
- pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- systemie oświaty, w zakresie pomocy materialnej dla uczniów,
- pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Karcie Dużej Rodziny,
- świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w zakresie potwierdzania prawa do świadczeń zdrowotnych dla podopiecznych.

Bezpośredni nadzór nad działalnością Ośrodka sprawuje Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego w Świdnicy.

Sprawozdanie zawiera analizę budżetu oraz opis zadań realizowanych w 2020 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy. Obowiązek jego sporządzania wynika z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zgodnie z którym kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Ośrodek koordynował realizację Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Miasto Świdnica na lata 2019-2025 i gminnych programów:

- Wspierania Rodziny na lata 2018-2020,
- Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Świdnica na lata 2016-2020,
- Aktywności Lokalnej w Gminie Miasto Świdnica na lata 2016-2020,
- polityki prorodzinnej pod nazwą Świdnicka Karta Dużej Rodziny.

Ośrodek prowadził działalność w siedzibach:

- ul. Wałbrzyska 15 (budynek Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie) – siedziba główna Ośrodka, Zespół ds. usług opiekuńczych,
- ul. Franciszkańska 7 (parter) – siedziba Sekcji terenowych nr 1, 2 i 4, Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych oraz Działu Pomocy Specjalistycznej (obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Karty Dużej Rodziny),
- ul. Westerplatte 47 – siedziba Sekcji terenowej nr 3.

W 2020 r. w strukturach Ośrodka funkcjonowały:

- mieszkanie chronione, przy ul. Kopernika 9e/1, przeznaczone dla nie mniej niż trzech osób, samotnych lub małżonków, w trudnej sytuacji życiowej, seniorów, niepełnosprawnych lub chorych, potrzebujących wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu,
- Kluby Seniora: Zarzeczce dysponujący 40 miejscami i Osiedle Młodych dysponujący 100 miejscami, przeznaczone dla osób powyżej 60. roku życia, w celu aktywizacji społecznej osób starszych, organizacji czasu wolnego, zapewnienia wsparcia oraz poprawy stanu psychofizycznego uczestników.

W realizacji zadań Ośrodek współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej oraz organizacjami pozarządowymi, podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną oraz innymi podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej. W 2020 r. Ośrodek nadzorował realizację zadań publicznych Miasta zleconych w trybie otwartych konkursów ofert, na podstawie Programu współpracy Gminy Miasto Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2020 rok:

- ✓ „Prowadzenie jadłodajni” przez Caritas Diecezji Świdnickiej,
- ✓ „Pozyskiwanie i dystrybucja żywności” przez Spółdzielnię Socjalną „MITOS”.

Struktura organizacyjna Ośrodka jest na bieżąco dostosowywana do zmian ustawowych oraz potrzeb wynikających z realizowanych zadań. Stosownie do art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, Ośrodek spełnia wymagania dotyczące zatrudnienia pracowników socjalnych „proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”.

Wg stanu na dzień 1 stycznia 2021 r., Ośrodek zatrudnia 80 osób, w ramach 72,63 etatów.

Tabela nr 1. Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej

komórka organizacyjna	etaty	
	stan na dzień 1 stycznia 2020 r.	stan na dzień 1 stycznia 2021 r.
Dyrektor	1	1
Zastępca Dyrektora	1	1
Dział Świadczeń Pomocy Społecznej	11	7
Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych	11	11
Dział Administracyjno-Organizacyjny	6	6
Biuro Projektów Społecznych	2	2
Dział Finansowo-Księgowy	3	3
Dział Pomocy Środowiskowej:	27	30
Sekcja terenowa nr 1	5	5
Sekcja terenowa nr 2	6	6
Sekcja terenowa nr 3	7	7
Sekcja terenowa nr 4	6	6
Zespół ds. usług opiekuńczych	3	6
Dział Pomocy Specjalistycznej	9,5	10
Radca prawny	0,63	0,63
Główny specjalista ds. kadr i płac	1	1
ŁĄCZNIE:	73,13	72,63

Pracownicy Ośrodka posiadają wykształcenie i kwalifikacje zgodne z wymaganiami ustawowymi. Systematycznie podnoszą umiejętności, poprzez udział w szkoleniach i warsztatach. W 2020 r. z działań edukacyjnych, rozwijających i wspierających, zorganizowanych przez Ośrodek oraz podmioty zewnętrzne, skorzystało łącznie 48 pracowników. Ośrodek zorganizował:

- szkolenie „Działania pracownika socjalnego i dzielnicowego w ramach procedury Niebieskie Karty”, z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Celem warsztatów była analiza ryzyk w sytuacjach trudnych w pracy z ludźmi i możliwości ich minimalizacji, także w odniesieniu do wypalenia zawodowego, ryzyk prawnych i zagrożenia fizycznego. Wzięło w nich udział 5 pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy i 5 dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy wspólnie pracujących nad właściwą komunikacją z rodziną uwikłaną w przemoc oraz opracowujących możliwe do zrealizowania działania w ramach procedury Niebieskie Karty. Dwudniowe warsztaty prowadził Krzysztof Bochenek, posiadający 16-letnie doświadczenie w pracy w policji, specjalista m.in. z zakresu reagowania kryzysowego oraz koordynacji i wprowadzania procedur;

- warsztaty „Budżet domowy”, w zakresie świadomego planowania i zarządzania finansami osobistymi, zmiany nawyków finansowych w celu poprawy budżetu i efektywnego oszczędzania

Uczestnicy szkolenia poznali narzędzia skutecznego radzenia sobie z wydatkami, jak pokonać trudności finansowe, wynikające między innymi z zadłużeń. Pozyskana w trakcie szkolenia wiedza zostanie wykorzystana w pracy z Klientami, u których pojawiają się trudności w planowaniu wydatków. Warsztaty, w wymiarze 3 godz., poprowadziła Agnieszka Lisowska, certyfikowany coach i trener, posiadająca doświadczenie w prowadzeniu warsztatów z zakresu finansów. Wzięło w nich udział 10 pracowników socjalnych i asystentów rodziny;

- warsztaty WenDo z samoobrony i asertywności

Dwudniowe warsztaty przeznaczone dla mieszkanek Świdnicy w wieku powyżej 18. roku życia, w celu wzmocnienia poczucia pewności siebie i poczucia własnej wartości oraz przełamania stereotypów dotyczących doświadczania przemocy. Warsztaty, w wymiarze 16 godz. dydaktycznych, poprowadziły dwie certyfikowane trenerki WenDo, Lena Bielska i Magdalena Szewciów. Wzięło w nich udział 4 pracowników socjalnych i asystentów rodziny.

Pracownicy Ośrodka wzięli udział w 30 szkoleniach zorganizowanych przez podmioty zewnętrzne, stacjonarnie oraz online, w tematach:

- ustawa o pomocy społecznej – tarcze antykryzysowe,
- rola asystenta rodziny i jego zadania,
- realizacja zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w czasie pandemii,
- działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- sytuacja dziecka w okresie pandemii,
- rola pracownika socjalnego i asystenta rodziny w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- kontrakt socjalny,
- tworzenie projektów socjalnych,
- opieka wytchnieniowa,
- KPA w ośrodku pomocy społecznej, z uwzględnieniem tarczy antykryzysowej,
- świadczenia rodzinne, wychowawcze, pielęgnacyjne,
- fundusz alimentacyjny, procedury postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego,
- świadczenia nienależnie pobrane oraz egzekucja,
- Karta Dużej Rodziny,
- platforma ePUAP,
- zamówienia publiczne,
- monitorowanie użytkowników: pracodawca a pracownik,
- ocena ryzyka zawodowego,
- zarządzanie zespołem.

Z uwagi na złożoność problemów, z jakimi mają do czynienia w trakcie wykonywania obowiązków służbowych pracownicy socjalni, asystenci rodziny, psycholog Ośrodka oraz członkowie grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, będący pracownikami Ośrodka, mieli możliwość korzystania ze wsparcia w formie:

- superwizji indywidualnych, w celu wieloaspektowego oglądu pracy, służącego rozwiązaniu trudności merytorycznych i emocjonalnych związanych z wykonywaniem pracy, udzieleniu

wsparcia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji i analizy pracy z określonym klientem. W 2020 r. zrealizowano 21 spotkań, po 6 godzin zegarowych, łącznie 126 godzin. Z superwizji skorzystały 23 osoby. Spotkania prowadziła Renata Bibik, doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, psycholog, mediator, terapeuta uzależnień oraz specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z doświadczeniem w prowadzeniu warsztatów dla pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz terapii grupowej i konsultacji indywidualnych,

- superwizji grupowej pracy socjalnej, w celu wprowadzania i utrzymywania profesjonalnych standardów praktykowania pracy socjalnej, wyposażenia w umiejętności pozwalające na prawidłowe identyfikowanie trudności w pracy, ich źródeł i sposobów rozwiązywania oraz wzmacniania umiejętności komunikowania się z osobami korzystającymi z pomocy społecznej, współpracownikami i instytucjami oraz otoczeniem, w którym wykonują pracę. W 2020 r. zrealizowano 6 spotkań, w wymiarze 3 godz. zegarowych dla dwóch grup (łącznie 36 godz. zegarowych), w których udział wzięło łącznie 19 osób. Spotkania poprowadziła Danuta Polczyk, certyfikowana superwizorka pracy socjalnej, posiadająca wpis do Rejestru Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej,

- poradnictwa psychologa Ośrodka,

- wyposażenia w środki ochrony przy bezpośrednim zagrożeniu (alarm, telefon służbowy).

W związku z sytuacją epidemiczną, pracownicy Ośrodka objęci zostali dodatkowymi formami wsparcia, mającymi na celu zapewnienie bezpieczeństwa w bezpośrednim kontakcie z klientem, zarówno w środowisku, jak i w siedzibie Ośrodka:

- we współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Świdnicy zorganizowano szkolenie dla pracowników Ośrodka, w zakresie zapobiegania rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 oraz profilaktyki i przeciwdziałania jego skutkom,

- we współpracy z Urzędem Miasta w Świdnicy przeprowadzono testy przesiewowe na obecność przeciwciał koronawirusa SARS-CoV-2, którymi objęto pracowników Ośrodka,

- Zarządzeniem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wprowadzono „Procedury bezpieczeństwa w związku z wirusem SARS-CoV-2”, określające zasady zapobiegania zakażeniu wirusem SARS-CoV-2, mające wpływ na ograniczenie ryzyka jego wystąpienia oraz zapewnienie bezpieczeństwa w miejscu pracy,

- pracownicy wyposażeni zostali w środki ochrony osobistej: osobiste płyny dezynfekujące, przyłbice, maseczki jednorazowego oraz wielokrotnego użytku, rękawice jednorazowe,

- wydzielono stanowiska do bezpośredniej obsługi klienta, zabezpieczone przegrodą ze szkła lub pleksi, oddzielające pracownika od klienta oraz wyposażone w płyny do dezynfekcji i środki ochrony osobistej, tj. maseczki i rękawiczki,

- umożliwiono pracownikom czasowo wykonywanie pracy zdalnie lub w systemie rotacyjnym, na stanowiskach, na których rodzaj pracy pozwalał na realizację obowiązków służbowych w takich formach,

- w wejściach do siedzib, na tablicach ogłoszeń, drzwiach do pokoi, w których odbywa się obsługa klienta, pomieszczeniach sanitarnych oraz na stronie internetowej Ośrodka umieszczono grafiki, plakaty lub instrukcje informujące o sposobach zapewnienia bezpieczeństwa oraz ograniczenia ryzyka zarażenia wirusem SARS-CoV-2, w tym: jak skutecznie myć i dezynfekować ręce, jak prawidłowo nałożyć i zdjąć maseczkę i rękawice,

- przy wejściach do budynków zamontowano ogólnodostępne dozowniki z płynem dezynfekującym dla klientów i pracowników,

- w 2021 r. 77 pracowników Ośrodka oraz opiekunek środowiskowych realizujących usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania podopiecznego i osób obsługujących projekt „Świdnickie Jaskółki” zostało zgłoszonych do szczepienia przeciw wirusowi SARS-CoV-2 w ramach Narodowego Programu Szczepień w tzw. fazie „0”, z których 70 osób zostało zaszczepionych I i II dawką szczepionki.

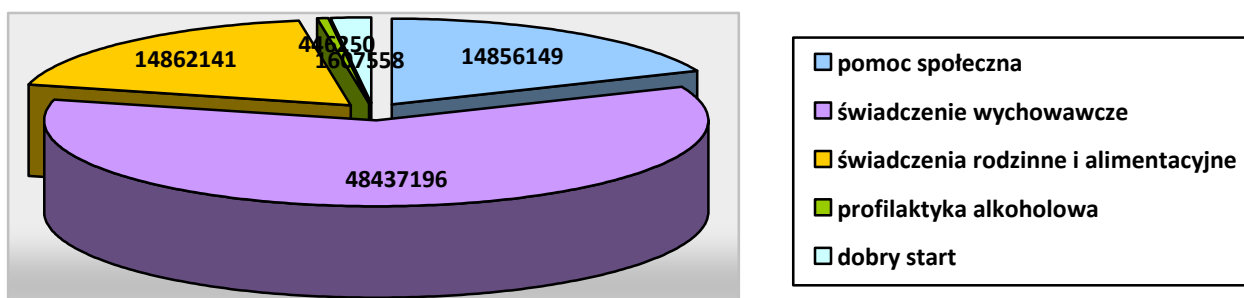
1. Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z przepisów prawa na rzecz osób i rodzin przeżywających trudności, w celu ich wspierania, zaspokojenia potrzeb, umożliwienia życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz motywowania do uruchamiania własnych możliwości i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, w jakich się znalazły.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą z budżetu miasta i dotacji rządowych, a zadania dzieli się odpowiednio na własne i zlecone. Na realizację zadań Ośrodka w 2020 r. wydatkowano łącznie kwotę 80.209.294 zł, w tym na zadania z zakresu:

- pomocy społecznej – 14.856.149 zł
- świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych – 14.862.141 zł
- świadczeń w ramach programu „Rodzina 500+” – 48.437.196 zł
- świadczeń w ramach programu „Dobry start” – 1.607.558 zł
- profilaktyki alkoholowej – 446.250 zł

Wykres nr 1. Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Zadania realizowane przez Ośrodek w 2020 r. finansowane były ze środków własnych Gminy Miasta Świdnicy oraz środków z budżetu państwa i z Unii Europejskiej.

Tabela nr 2. Wydatki z podziałem na źródło finansowania

źródło finansowania	2018	2019	2020
środki z budżetu gminy	8.604.846 zł w tym m.in.: 348.337 zł ¹	10.264.113 zł w tym m.in.: 355.439 zł ¹	10.818.209 zł w tym m.in.: 446.250 zł ¹
środki z budżetu państwa	43.721.402 zł w tym m.in.: 14.187.824 zł ² 23.616.818 zł ³ 1.608.745 zł ⁴	56.223.699 zł w tym m.in.: 14.531.101 zł ² 35.505.799 zł ³ 1.643.775 zł ⁴	69.325.882 zł w tym m.in.: 14.862.141 zł ² 48.437.196 zł ³ 1.607.558 zł ⁴
środki z Unii Europejskiej	183.793 zł	265.400 zł	65.203 zł
łącznie	52.510.041 zł	66.753.212 zł	80.209.294 zł

¹ środki pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

² środki na realizację zadań związanych ze świadczeniami rodzinnymi i alimentacyjnymi

³ środki na realizację zadań związanych ze świadczeniem wychowawczym

⁴ środki na realizację zadań związanych ze świadczeniem dobry start

Tabela nr 3. Wydatki z podziałem na zadania

zadania	wydatki		
	2018	2019	2020
zadania własne gminy	12.683.605 zł	14.517.133 zł	14.902.611
zadania zlecone gminie	39.642.643 zł	51.970.679 zł	65.241.480
zadanie z Unii Europejskiej	183.792 zł	265.400 zł	65.203
łącznie	52.510.040 zł	66.753.212 zł	80.209.294

2. Osoby i rodziny objęte pomocą społeczną

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, przede wszystkim w formie wsparcia finansowego, usług, pomocy w naturze oraz w postaci pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego. Kieruje również do domów pomocy społecznej osoby wymagające całodobowych usług opiekuńczych.

Tabela nr 4. Osoby i rodziny objęte pomocą społeczną

rok	pomoc we wszystkich formach		w tym: pomoc finansowa	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
2018	1.389	2.106	1.049	1.621
2019	1.330	2.068	985	1.585
2020	1.282	1.951	920	1.433

Systematycznie zmniejsza się liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej:

- liczba rodzin korzystających w 2020 r. z pomocy we wszystkich formach zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 3,6% (liczba osób w tych rodzinach o 5,7%) i do 2017 r. o 7,7% (liczba osób w tych rodzinach o 7,4%),
- liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 6,6% (liczba osób w tych rodzinach o 9,6%) i do 2017 r. o 12,3% (liczba osób w tych rodzinach o 11,6%).

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na bieżąco prowadzą rozeznanie w środowiskach objętych wsparciem. W 2020 r. opieką obejmowali m.in. rodziny:

- z dziećmi do ukończenia 17. roku życia – 357,
- uwikłane w problemy uzależnień – 342, w tym:
 - ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową – 131,
 - z dziećmi ze środowisk zagrożonych uzależnieniami, objętych monitorowaniem i motywowanych do podjęcia terapii przez rodziców – 99,
- uwikłane w problemy przemocy – 216,
- z nadzorem kuratorskim – 91,
- z zadłużeniem czynszowym – 267,
- korzystające z żywności w ramach Banku Żywności – 671 (291 dzieci w tych rodzinach),
- wielodzietne – 81,
- niepełne – 176.

Rodziny objęte są systemową diagnozą oraz badane są ich możliwości samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych. Dla każdej rodziny indywidualnie dostosowywane są formy pomocy. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej warunkuje trudna

sytuacja życiowa oraz posiadane dochody, nie przekraczające kryterium dochodowego, które wynosi: dla osoby samotnie gospodarującej – 701 zł, dla osoby w rodzinie – 528 zł i dla rodziny – suma kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Kryteria dochodowe dla świadczeń z pomocy społecznej podlegają weryfikacji co 3 lata. Powyższe kwoty obowiązują od dnia 1 października 2018 r. Przyznanie pomocy następuje w formie decyzji administracyjnej, wydawanej na wniosek klienta, w oparciu o przeprowadzony przez pracownika socjalnego rodzinny wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania osoby oczekującej pomocy.

W 2020 r. sporządzono 7.236 decyzji przyznających świadczenia z pomocy społecznej ogółem, o 205 decyzji mniej niż w roku poprzednim. Wsparcie finansowe realizowane jest w formach pieniężnych oraz niepieniężnych, przy spełnieniu przesłanek wymienionych w ustawie o pomocy społecznej.

Tabela nr 5. Świadczenia według powodu przyznania

powód przyznania pomocy	2018		2019		2020	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie
ubóstwo	822	1.272	731	1.174	699	1.126
sieroctwo	0	0	0	0	0	0
bezdomność	112	116	91	97	88	95
bezrobocie	547	990	478	896	478	887
niepełnosprawność	601	832	595	828	567	772
długotrwała lub ciężka choroba	1.017	1.358	990	1.370	908	1.210
przemoc w rodzinie	15	40	16	46	17	45
potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	61	280	58	284	50	243
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	199	620	170	539	149	461
trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	25	41	16	18	17	22
alkoholizm lub narkomania	125	168	91	133	99	130
zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	2	3	5	8	7	14
- klęska żywiołowa lub ekologiczna - potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi - trudność w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0	0

Nadal największą grupę odbiorców świadczeń pomocy społecznej stanowią rodziny, w których ubóstwo jest wynikiem sytuacji zdrowotnej członków rodziny. W 2020 r. długotrwała lub ciężka choroba stanowiły powód przyznania pomocy w 70,8% (74,4% w 2019 r.) rodzin korzystających z pomocy we wszystkich formach i niepełnosprawność w 44,2% (44,7% w 2019 r.) rodzin. Kolejną wiodącą przyczyną korzystania ze świadczeń pomocy społecznej było bezrobocie towarzyszące ubóstwu. Stanowiło ono powód przyznania pomocy w 37,3% (35,9% w 2019 r.) rodzin korzystających z pomocy we wszystkich formach.

3. Pomoc materialna

System świadczeń pieniężnych obejmuje największą grupę odbiorców pomocy społecznej. Przyznawanie świadczeń na bieżące potrzeby rodziny jest rozumiane, jako wsparcie w prowadzonej pracy socjalnej mającej na celu usamodzielnienie klienta. Świadczenia finansowe udzielane są w szczególności w formie zasiłków stałych i okresowych, na realizację których środki finansowe przekazywane są z budżetu państwa na realizację zadań własnych gminy w formie dotacji oraz zasiłków celowych, realizowanych ze środków pochodzących z dochodów własnych gminy.

Tabela nr 6. Świadczenia pieniężne w formie zasiłków

forma pomocy	2018			2019			2020		
	liczba		kwota świadczeń w zł	liczba		kwota świadczeń w zł	liczba		kwota świadczeń w zł
	rodzin	osób w rodzinie		rodzina	osób w rodzinie		rodzina	osób w rodzinie	
zasiłek celowy	972	1.514	806.162	913	1.493	805.298	835	1.328	613.220
zasiłek celowy specjalny	252	388	92.213	321	529	186.737	278	406	128.714
zasiłek okresowy	474	861	881.489	425	799	852.570	412	766	917.450
zasiłek stały	322	374	1.654.394	307	351	1.747.912	275	309	1.591.129

Spośród świadczeń pieniężnych największe wydatki ponoszone są na zasiłki stałe, wypłacane osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Przyznawane są w wysokości ustawowej, wynikającej z różnicy pomiędzy kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem. Zasiłek okresowy przyznawany jest w podstawowej, gwarantowanej wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem. Wypłacany przede wszystkim z powodu bezrobocia oraz długotrwałej choroby i niepełnosprawności. Zasiłek celowy adresowany jest do osób o najniższych dochodach, a zasiłek celowy specjalny do osób lub rodzin o dochodach przekraczających kryterium ustawowe, wypłacany w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Świadczenia te przyznawane są z przeznaczeniem na „zaspakajanie niezbędnej potrzeby bytowej”. Średnio na rodzinę korzystającą z zasiłku celowego przyznano rocznie około 734 zł (882 zł w 2019 r.) i z zasiłku celowego specjalnego rocznie około 463 zł (582 zł w 2019 r.).

Głównym kryterium uprawniającym do korzystania ze świadczeń rodzinnych jest przeciętny miesięczny dochód netto, w przeliczeniu na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się, który nie może przekroczyć kwoty 674 zł. Gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 zł. Ogółem w 2020 r. decyzją przyznano świadczenia 351 osobom. Ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, wprowadziła dodatkową możliwość przekazywania dokumentacji niezbędnej do wydania decyzji w formie elektronicznej.

Na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych, kryteria dochodowe uprawniające do: zasiłku rodzinnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka oraz wysokość świadczeń rodzinnych (z wyłączeniem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego) i wysokość zasiłku dla opiekuna, są weryfikowane co 3 lata. Weryfikacji powyższych kwot dokonano 1 listopada 2018 r. Kwoty świadczeń rodzinnych wynoszą:

- zasiłek pielęgnacyjny – 215,84 zł miesięcznie,

- specjalny zasiłek opiekuńczy – 620 zł miesięcznie,
- zasiłek dla opiekuna – 620 zł miesięcznie,
- zasiłek rodzinny na dziecko do ukończenia 5. roku życia – 95 zł miesięcznie,
- zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia – 124 zł miesięcznie,
- zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 18. roku życia do ukończenia 24. roku życia – 135 zł miesięcznie,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka – 1.000 zł,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400 zł miesięcznie, niezależnie od liczby dzieci pozostających pod opieką,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 193 zł miesięcznie, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci, w przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł na dziecko, nie więcej jednak niż o 160 zł na wszystkie dzieci,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 95 zł miesięcznie na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5. roku życia – 90 zł miesięcznie, powyżej 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia – 110 zł miesięcznie,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 100 zł na dziecko,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania: na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła – 113 zł miesięcznie, na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła – 69 zł miesięcznie,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – 1.000 zł,
- świadczenie rodzicielskie – 1.000 zł miesięcznie.

Tabela nr 7. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

forma świadczenia	liczba osób		
	2018	2019	2020
zasiłek rodzinny	1.962	1.751	1.525
dodatek z tytułu urodzenia dziecka	131	110	114
dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	64	37	46
dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	152	134	106
dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	318	275	220
dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	228	201	134
dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1.396	1.442	1.845
dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	11	11	4

Niezależnie od wysokości dochodu, przyznawane są: jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, zasiłek pielęgnacyjny przeznaczony dla niepełnosprawnych dzieci do 16. roku życia, osób dorosłych niepełnosprawnych w stopniu znacznym lub umiarkowanym, jeśli niepełnosprawność powstała do ukończenia 21. roku życia i osób, które ukończyły 75 lat, świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu

sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności przy spełnieniu wskazań wynikających z ustawy oraz świadczenie rodzicielskie, przysługujące rodzicom, którzy nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego, czyli studentom, osobom bezrobotnym lub pracującym na umowach cywilno-prawnych.

Tabela nr 8. Pozostałe świadczenia rodzinne

forma świadczenia	liczba osób		
	2018	2019	2020
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	317	291	244
zasiłek pielęgnacyjny	1.164	1.140	1.104
świadczenie pielęgnacyjne	209	212	242
specjalny zasiłek opiekuńczy	19	13	6
zasiłek dla opiekuna	11	8	7
świadczenie rodzicielskie	97	85	75

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również działania w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wobec dłużników alimentacyjnych.

Tabela nr 9. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wobec dłużników alimentacyjnych

rodzaj działania	2018	2019	2020
osoby korzystające ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego	424	378	339

Tabela nr 10. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych

rodzaj działania	2020
informacja o przyznanim świadczeniu	281
wezwanie dłużnika alimentacyjnego na wywiad	223
informacja w trybie art. 209 § 3 Kodeksu karnego	294
wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego	108
wniosek o przyłączenie do egzekucji	280
informacja o efektach działań	161
przeprowadzenie z dłużnikiem alimentacyjnym wywiadu alimentacyjnego oraz odebranie od niego oświadczenia majątkowego	25
przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, w szczególności pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	27
zobowiązanie dłużnika do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy	9
poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	9
sporządzenie zawiadomienia o wszczęciu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	46
zapytanie do komornika sądowego o wywiązywaniu się przez dłużnika alimentacyjnego ze zobowiązań alimentacyjnych przez okres ostatnich 6 miesięcy	46

decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	38
decyzja o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	8
zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa niealimentacji	32
wystąpienie o zatrzymanie prawa jazdy	13
wystąpienie o zwrot zatrzymanego prawa jazdy	2
korrespondencja z instytucjami i dłużnikami	367
przekazanie informacji gospodarczej do biura informacji gospodarczej	43

Działania wobec dłużników alimentacyjnych są finansowane dzięki środkom, które gmina egzekwuje od dłużników alimentacyjnych. Kwoty te stanowią dochód własny gminy.

Tabela nr 11. Kwoty wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych w ramach funduszu alimentacyjnego

miejsce przekazania	2018	2019	2020
należności gminy wierzyciela	122.689 zł	102.387 zł	89.292 zł
budżet państwa	184.033 zł	153.581 zł	133.937 zł
odsetki	332.323 zł	348.570 zł	262.013 zł
łącznie	639.045 zł	604.538 zł	485.242 zł

Tabela nr 12. Kwoty wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych w ramach zaliczki alimentacyjnej

miejsce przekazania	2018	2019	2020
dochody gminy	23.785 zł	28.345 zł	21.526 zł
dochody państwa	23.786 zł	28.345 zł	21.526 zł
łącznie	47.572 zł	56.690 zł	43.052 zł

Realizując pomoc materialną dla dzieci i młodzieży uczącej się, Ośrodek wypłaca stypendia szkolne oraz zasiłki szkolne. Stypendium szkolne jest formą pomocy dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna. Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, w szczególności pożaru, powodzi, ciężkiej choroby, pobytu w szpitalu, zgonu członka rodziny, kradzieży w szkole lub innego zdarzenia.

Tabela nr 13. Dzieci i młodzież ucząca się, korzystająca z pomocy materialnej

świadczenia	liczba osób		
	2018	2019	2020
stypendia szkolne	463	403	328
zasiłki szkolne	54	44	23

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłaca świadczenie wychowawcze na podstawie programu „Rodzina 500+”. Jego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Przysługuje matce lub ojcu, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na jego utrzymaniu, opiekunowi faktycznemu dziecka, opiekunowi prawnemu dziecka lub dyrektorowi domu pomocy społecznej. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie pieniężne w wysokości 500 zł miesięcznie przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę.

Tabela nr 14. Świadczenie wychowawcze

rodzaj działania	2018	2019	2020
liczba rodzin objętych świadczeniem	3.240	5.566	5.648
liczba dzieci objętych świadczeniem	4.503	8.211	8.488
liczba złożonych wniosków	3.534	6.426	736
liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie	112	69	29
kwota wypłaconych świadczeń	23.287.488 zł	35.085.373 zł	48.049.964 zł

Zmniejszenie w 2020 r. w stosunku do 2019 r. liczby złożonych wniosków o przyznanie świadczenia rodzinnego wynika z tego, że ostatni okres świadczeniowy 2019/2021 trwa od 1 lipca 2019 r. do 31 maja 2021 r. W związku z tym w 2020 r. nowe wnioski składały wyłącznie osoby nie objęte w roku poprzednim świadczeniem, czyli w szczególności takie, którym urodziły się dzieci, odzyskały sądowo władzę nad dziećmi, wróciły zza granicy. W 2020 r. świadczenie przyznano na 643 dzieci.

Na podstawie programu „Dobry Start” rodziny otrzymują raz w roku 300 zł na każde dziecko uczące się w szkole. Świadczenie dobry start stanowi jednorazowe wsparcie dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny. Przysługuje bez względu na dochód rodziny, dzieciom uczącym się w szkole, do ukończenia przez nie 20. roku życia, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych, uczących się w szkole, do ukończenia przez nie 24. roku życia.

Tabela nr 15. Świadczenie dobry start

rodzaj działania	2018	2019	2020
liczba rodzin objętych świadczeniem	3.913	4.002	3.887
liczba dzieci, na które przyznano świadczenie	5.194	5.307	5.199
liczba złożonych wniosków	4.109	4.196	4.156
liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie	41	14	10
kwota wypłaconych świadczeń	1.568.850 zł	1.590.750 zł	1.556.100 zł

4. Pomoc niematerialna

Obowiązkiem gminy jest realizacja zadań, które zabezpieczają minimum bytowe, jak zapewnienie ubrania, jednego gorącego posiłku i miejsca do spania każdej osobie tego pozbawionej. Pomoc niematerialna udzielana jest osobom starszym i niepełnosprawnym,

z zaburzeniami psychicznymi, a także osobom, które ze względu na chorobę alkoholową lub inne uzależnienia mają tendencje do marnotrawienia środków publicznych. Realizowana jest w formie rzeczowej i instytucjonalnej. Świadczenia te nie są wypłacane w gotówce, lecz realizowane w formie zabezpieczenia ich kosztów u realizatorów.

Tabela nr 16. Świadczenia finansowe realizowane w formie niepieniężnej

forma pomocy	2018			2019			2020		
	liczba		kwota świadczeń w zł	liczba		kwota świadczeń w zł	liczba		kwota świadczeń w zł
	rodzin	osób w rodzinie		rodzin	osób w rodzinie		rodzin	osób w rodzinie	
schronienie	brak danych	brak danych	222.660	45	47	126.691	50	50	382.882
posiłek	383	748	379.302	379	776	406.155	347	648	391.163
usługi opiekuńcze	298	332	1.082.952	303	344	1.202.427	336	395	1.695.788
sprawienie pogrzebu	18	18	21.569	13	13	22.375	13	13	33.740
kierowanie do domu pomocy społecznej	86	86	2.067.633	89	89	2.351.145	90	90	2.519.036

Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom, które ze względu na stan zdrowia, wiek lub inną przyczynę wymagają pomocy osób drugich, a są jej pozbawione z powodu samotności lub niemożności zapewnienia jej przez rodzinę, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zadanie realizowane jest przez opiekunki społeczne zatrudnione przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w formie umowy zlecenia. Usługi opiekuńcze obejmują przede wszystkim pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W 2020 r. usługi realizowane były w sposób ciągły. Opiekunki zostały przeszkolone w zakresie zagrożeń związanych z chorobami zakaźnymi, zapoznane z procedurami bezpieczeństwa obowiązującymi w Ośrodku oraz wyposażone w środki ochrony osobistej.

Usługi opiekuńcze przyznano decyzją 345 osobom (307 osobom w 2019 r.), w ramach 93.648 godz. (73.240 godz. w 2019 r.). Systematycznie rośnie liczba osób korzystających z tej formy pomocy oraz liczba godzin świadczonych usług. Średnio w ciągu roku na jedną osobę przyznano 271 godz. usług (średnio 239 godz. w 2019 r.). Osoby korzystające ze świadczeń ponoszą częściową odpłatność, w zależności od swojej sytuacji materialnej, na zasadach określonych uchwałą Rady Miejskiej w Świdnicy.

Część osób wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych korzysta z pracy wolontariuszy, realizujących pracę na rzecz świdnickich seniorów, w zamian za uzyskanie umorzenia zadłużenia czynszowego.

Tabela nr 17. Umorzenia zaległości wolontariuszom

umorzenia zaległości	2018	2019	2020
liczba osób skierowanych do prac w ramach wolontariatu	16	15	9
liczba osób, którym umorzono zaległości	10	7	14
łączna kwota umorzenia	25.540,84 zł	21.286,67 zł	54.349,33 zł

źródło: Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

Osoby wymagające całodobowej opieki kierowane są do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu: dla osób w podeszłym wieku, przewlekle somatycznie chorych, przewlekle psychicznie chorych, niepełnosprawnych fizycznie, dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. Liczba osób kierowanych do domów pomocy społecznej oraz kosztów gminy w tym zakresie systematycznie wzrasta. Potrzeby w zakresie umieszczenia w placówce są realizowane na bieżąco.

Osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają całodobowej opieki, może zostać przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym. Gmina Miasto Świdnica dysponuje mieszkaniem chronionym przy ul. Kopernika 9e/1, o łącznej powierzchni użytkowej 87,08 m², które obejmuje 3 pokoje mieszkalne, pomieszczenie gospodarcze oraz odpowiednio wyposażone pomieszczenia wspólne, tj. przedpokój, łazienkę i kuchnię. Mieszkanie jest przeznaczone dla nie mniej niż trzech osób samotnych lub małżonków. Pobyt w mieszkaniu jest formą pomocy społecznej, która ma na celu zapewnienie mieszkańcom warunków samodzielnego funkcjonowania w środowisku, pod opieką specjalistów, w integracji ze społecznością lokalną. W 2020 r. w mieszkaniu chronionym przebywały 4 osoby, w tym 1 osoba opuściła mieszkanie i zamieszkały 2 nowe osoby. Mieszkańcy ponoszą częściową odpłatność za pobyt w mieszkaniu, w wysokości zależnej od sytuacji materialnej, na zasadach określonych uchwałą Rady Miejskiej w Świdnicy. W 2020 r. ze środków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej poniesiono wydatki w wysokości 11.847 zł w związku z pobytem w mieszkaniu chronionym.

Obowiązkiem gminy jest zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej. W 2020 r. w pieczy zastępczej przebywało 139 dzieci ze Świdnicy, z czego 33 dzieci umieszczono w 2020 r., w tym:

- w rodzinie zastępczej zawodowej przebywało 14 dzieci, w tym 6 umieszczonych w 2020 r.
- w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia opiekuńczego przebywało 15 dzieci, w tym 8 umieszczonych w 2020 r.
- w rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywało 35 dzieci, w tym 4 umieszczonych w 2020 r.
- w niezawodowej rodzinie zastępczej przebywało 21 dzieci, w tym 4 umieszczonych w 2020 r.
- w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 52 dzieci, w tym 22 umieszczonych w 2020 r.

W Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym przebywało 2 dzieci.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, gmina ponosi odpłatność według następujących zasad:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2020 r. ze środków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wydatkowano na pobyt dzieci w pieczy zastępczej łącznie 949.548 zł, w tym 602.522 zł za dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i 347.026 zł za dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych.

Najważniejszym zadaniem w pomocy środowiskowej jest praca socjalna, która skupia się na rozwiązywaniu problemów osób i rodzin, poprzez motywowanie do samodzielnego działania i asystowanie w rozwiązywaniu problemów. Skierowana jest na przywrócenie zdolności osób i rodzin do samodzielnego funkcjonowania. W 2020 r. zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, pracownicy socjalni kontaktowali się osobiście z klientami w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia, w rygorze sanitarnym (maseczki ochronne, środki do dezynfekcji i rękawiczki). Po wprowadzeniu stanu epidemii skontaktowali z się z każdym seniorem oraz osobą niepełnosprawną i nieporadną, którą mieli w swoim rozeznaniu, w celu poinformowania o zasadach bezpieczeństwa wynikających z sytuacji epidemicznej i formach

pomocy, w tym psychologicznej i terapeutycznej, również realizowanej w formie zdalnej. Regularnie monitorowali środowiska osób starszych, chorych i niepełnosprawnych pod kątem zaspokojenia ich podstawowych potrzeb bytowych, jak zakupy żywności i leków, aktywizowanie rodziny i sąsiadów do pomocy na rzecz seniorów, organizowanie wolontariatu, m.in. w ramach programu „Wpieraj Seniora”, kontakt z przychodniami zdrowia, lekarzami pierwszego kontaktu.

Pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej objęto również osoby przebywające w kwarantannie/izolacji, w tym w 2020 r.:

- na podstawie ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. poz. 875) – Pomoc Społeczna – tarcza III art. 55, dostarczano produkty żywnościowe w ramach POPŻ cudzoziemcom potrzebującym pomocy, poddanym kwarantannie, przebywającym na terytorium RP legalnie, niezależnie od ich statusu – 1.062 osoby,
- dostarczano produkty żywnościowe w ramach POPŻ, zgodnie z kryterium dochodowym określonym w ustawie o pomocy społecznej, posiłki, leki i inne produkty żywnościowe osobom przebywającym na kwarantannie domowej/izolacji, wykazanym na listach Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Świdnicy, w tym również osobom bezdomnym z przestrzeni publicznej przebywającym w pomieszczeniach MOPS przeznaczonych na kwarantannę – 82 osoby,
- udzielano porad, konsultacji, wsparcia w zakresie możliwości uzyskania pomocy w okresie pandemii, osobom przebywającym na kwarantannie/izolacji, wykazanym na listach Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Świdnicy – 2.827 osób.

Szczególnym nadzorem objęte są rodziny z dziećmi, zagrożone przemocą oraz demoralizacją nieletnich. Środowiska te pracownicy socjalni w asyście funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji, monitorują dodatkowo, w ramach popołudniowych wizyt patronażowych, realizowanych w godzinach od 15.30 do 17.00, od poniedziałku do czwartku. Z uwagi na sytuację epidemiczną, w 2020 r. wizyty patronażowe realizowane były wyłącznie w okresie od 7 stycznia do 13 marca 2020 r., po czym zostały zawieszane. Zrealizowano 58,5 godz. wizyt patronażowych, w 27 środowiskach objętych patronażem popołudniowym, w których przebywało 52 dzieci. W związku z wprowadzeniem instrukcji dotyczącej pracy grup roboczych i wzmocnieniem monitoringu rodzin przejawiających problemy opiekuńczo-wychowawcze, praca socjalna z klientami była prowadzona w przeważającej większości w formie zdalnej, z wyjątkiem środowisk wymagających osobistego kontaktu pracownika socjalnego lub uzyskania informacji o nieprawidłowościach w środowisku. Sytuacje takie były omawiane i konsultowane w szczególności z dzielnicowymi, szkołami, kuratorami sądowymi i placówkami służby zdrowia. Środowiska, w których prowadzona była procedura „Niebieskie Karty”, były regularnie monitorowane, głównie telefonicznie, co najmniej 1 raz na 2 tygodnie (aktualnie 1 raz na tydzień).

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, czyli umowę dwustronną zawieraną przez pracownika socjalnego z podopiecznym w celu znalezienia najlepszego rozwiązania dla trudnej sytuacji życiowej klienta. Określa on uprawnienia i zobowiązania stron, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej podopiecznego. W 2020 r. kontraktem socjalnym objętych było 45 osób, zawarto 45 kontraktów.

5. Pomoc specjalistyczna

➤ Poradnictwo specjalistyczne

Zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest organizowanie i zapewnienie poradnictwa specjalistycznego. Mimo utrudnionych warunków wynikających z sytuacji epidemicznej i zobowiązania Ośrodka do zawieszenia kontaktów osobistych, dla osób

potrzebujących wsparcia psychologa, terapeuty rodzinnego i porady prawnej, Ośrodek zorganizował możliwość konsultacji telefonicznych. Zdarzenia dotyczące zagrożenia dla zdrowia i życia w związku z przemocą w rodzinie zgłaszane były przez całą dobę na tych samych zasadach jak dotychczas, do Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy. Funkcjonariusze policji podejmowali interwencje w domu, w którym mieszka rodzina i m.in. uruchamiali procedurę „Niebieskie Karty”. Osoby zagrożone przemocą w rodzinie lub będące świadkiem takiej przemocy mogły ją również zgłosić do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy od poniedziałku do piątku lub bezpośrednio u pracownika socjalnego sekcji terenowej Ośrodka.

W 2020 r. psycholog Ośrodka udzielił wsparcia 203 osobom. Z poradnictwa i konsultacji udzielanych przez radcę prawnego zatrudnionego w Ośrodku skorzystało 88 osób. Ośrodek upowszechniał również informacje o innych miejscach, w których realizowana jest profesjonalna nieodpłatna pomoc specjalistyczna, prawna i psychologiczna, w formie ulotki opracowanej przez Ośrodek oraz na stronie internetowej: www.mops.swidnica.pl.

W związku z trwającą sytuacją epidemiczną i wprowadzeniem zakazów związanych z przemieszczaniem się oraz izolacją rodzin, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej opracował poradnik dotyczący postępowania w sytuacji doznawania przemocy w rodzinie, by osoby jej doświadczające wiedziały, jak w obecnej sytuacji mogą sobie poradzić oraz, gdzie szukać pomocy. Poradnik miał też na celu zwiększenie czujności i odpowiedzialności osób, które wiedzą lub przypuszczają, że gdzieś może dochodzić do przemocy w rodzinie, w szczególności, gdy dotyczyła ona dzieci, które pozbawione zostały możliwości samodzielnego opuszczania domu i przemieszczania się. W poradniku znalazły się informacje, jak się przygotować i postępować oraz, jak i gdzie szukać pomocy lub zgłaszać przemoc w rodzinie. Poradnik opublikowany został na stronie internetowej Ośrodka.

W ramach działań mających na celu zapewnienie wsparcia specjalistycznego klientom, w szczególności rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz uwikłanym w problemy uzależnień i przemocy domowej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zlecił w 2020 r. do realizacji nieodpłatnie na rzecz mieszkańców Świdnicy:

- prowadzenie poradnictwa rodzinnego

Poradnictwo obejmuje wstępną diagnozę sytuacji i potrzeb rodziny, wspieranie w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz ukierunkowywanie w dalszej pracy z psychologiem lub/i innym specjalistą. Udzielane było w oparciu o program wspierający rodzinę w jej funkcjonowaniu, opracowany przez terapeutę rodzinnego, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodziny. Spotkania odbywały się w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7 oraz z uwagi na sytuację epidemiczną i wprowadzone ograniczenia, częściowo w formie kontaktu telefonicznego. W 2020 r. terapeuta rodzinny zrealizował 476 godz. konsultacji, w ramach których udzielił 430 konsultacji osobom dorosłym i 98 konsultacji dzieciom:

- 408 porad osobom dorosłym korzystającym ze wsparcia, poradnictwa lub terapii rodzinnej, w tym 33 osobom niepełnosprawnym,
- 26 porad osobom dorosłym korzystającym z innych oddziaływań terapeutycznych,
- 97 porad dzieciom korzystającym ze wsparcia, poradnictwa lub terapii rodzinnej, w tym 21 dzieciom niepełnosprawnym.

Na realizację zadania wydatkowano łącznie kwotę 42.840 zł;

- warsztaty wspierania rodziców i wychowawców pn. „Szkoła dla rodziców i wychowawców”

Celem warsztatów jest wspieranie rodziców i wychowawców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą, ukierunkowane na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli. Uczą otwartej, konstruktywnej komunikacji w rodzinie i poza nią, relacji opartych na wzajemnym szacunku i współpracy, służących tworzeniu środowiska najbardziej wspierającego naturalny rozwój dziecka. W pierwszej kolejności do udziału w warsztatach przyjmowani byli podopieczni wskazani przez pracowników socjalnych. Zajęcia prowadzone były w oparciu

o program i standardy Szkoły dla Rodziców i Wychowawców Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie, przez dwie osoby posiadające certyfikat realizatora programu wydany przez ORE, uprawniający do prowadzenia I, II i III części programu. W 2020 r. planowano 7 edycji programu, z których zrealizowano 3 edycje, z uwagi na sytuację epidemiczną i wprowadzenie obostrzeń uniemożliwiających prowadzenie warsztatów. Spotkania odbywały się w grupach maksymalnie 12-15 osobowych, w formie 10 spotkań, po 4 godz. lekcyjne, łącznie w wymiarze 40 godz. dla każdej z grup. Program ukończyły 34 osoby uczestniczące w części I warsztatów – Budowanie relacji dorosły-dziecko. Na realizację zadania wydatkowano łącznie kwotę 14.000 zł;

- szkolenie „Zarządzanie budżetem domowym”

Szkolenie dla mieszkańców Świdnicy, mające na celu zaprezentowanie narzędzi planowania i gospodarowania budżetem domowym oraz metod skutecznego radzenia sobie z wydatkami. Uczestnicy uzyskali informacje, jak pokonać trudności finansowe, wynikające między innymi z zadłużeń. Informacja o możliwości udziału w szkoleniu przekazana była podopiecznym przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz umieszczona na stronie internetowej Ośrodka. Szkolenie poprowadziła specjalistka edukacji finansowej w zakresie zarządzania wydatkami domowymi i radzenia sobie w trudnej sytuacji finansowej. Wzięło w nim udział 6 osób. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 600 zł;

- prowadzenie grupy wsparcia dla osób, które doświadczyły lub doświadczają przemocy w rodzinie

W trakcie spotkań uczestniczki uczyły się m.in. jak poczuć swoją siłę i podnieść poczucie wartości, jak chronić własnych granic fizycznych i psychicznych, komunikacji bez przemocy oraz rozpoznawania zagrażających sytuacji i reakcji na nie. Grupa o charakterze otwartym, prowadzona była w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, przez 2 terapeutów, posiadających kompetencje do prowadzenia zajęć w zakresie specjalistycznych oddziaływań korekcyjno-kompensacyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie przy wykorzystaniu Modelu Duluth. W 2020 r. odbyło się 11 dwugodzinnych spotkań, w których uczestniczyło do 3 osób. Na realizację zadania wydatkowano łącznie kwotę 4.400 zł;

- warsztaty z samoobrony i asertywności WenDo

Warsztaty w ramach działań edukacyjnych dla osób zagrożonych lub doświadczających przemocy w rodzinie, w celu wyposażenia w umiejętność reagowania na przemoc oraz radzenia sobie z bezradnością i poczuciem bezbronności, przeznaczone dla mieszkanki Świdnicy, kobiet i dziewcząt powyżej 18. roku życia, by wzmocnić ich poczucie pewności siebie i poczucie własnej wartości, przełamać stereotypy i obawy oraz poczucie winy i wstydu związanych z doświadczaniem przemocy. Warsztaty obejmują naukę skutecznej, spójnej, asertywnej komunikacji, rozpoznawania i diagnozowania sytuacji przekraczania granic, podejmowania decyzji, reagowania na sytuacje przekraczania granic, dyskryminację i przemoc ze względu na płeć oraz samoobrony fizycznej w sytuacjach ataku/napaści. Warsztaty poprowadziły dwie certyfikowane trenerki WenDo. Odbyły się w dwóch zamkniętych grupach, w łącznym wymiarze 16 godz. dydaktycznych dla każdej grupy, w ciągu dwóch kolejnych dni. W warsztatach łącznie wzięły udział 24 kobiety. Na realizację zadania wydatkowano łącznie kwotę 8.000 zł.

Informacja o możliwości udziału w warsztatach, szkoleniach, spotkaniach oraz skorzystania z poradnictwa przekazywana była podopiecznym przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz umieszczana na stronie internetowej Ośrodka. Wszystkie spotkania odbywały się z zachowaniem obowiązujących standardów bezpieczeństwa. Na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej klienci zasłaniali usta i nos maseczką lub w inny sposób oraz zapewniono im środki do dezynfekcji.

➤ Kluby Seniora

Od 2020 r. w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonują Kluby Seniora, przeznaczone dla osób, które ukończyły 60 lat:

- Klub Seniora Zarzecze, przy ul. Rolniczej 9, dysponujący 40 miejscami,

- Klub Seniora Osiedle Młodych, przy ul. M. Kozara-Słobódzkiego 21, dysponujący 100 miejscami.

Celem działania Klubów jest aktywizacja społeczna osób starszych, poprawa ich stanu psychofizycznego oraz zapewnienie wsparcia i stworzenie odpowiednich warunków do aktywności, integracji i samopomocy osób starszych. Są miejscem, w którym osoby starsze mogą się spotykać, dzielić doświadczeniem i oddawać ulubionym aktywnościom. Spotkania odbywają się 2 razy w tygodniu, po 2 godz. popołudniami. Zajęcia organizowane są głównie w formie warsztatów tematycznych, prelekcji, wycieczek, spotkań integracyjnych oraz imprez okolicznościowych.

W związku z sytuacją epidemiczną, w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom Klubów Seniora, zajęcia były zawieszane w okresach: 11 marca 2020 r. – 31 maja 2020 r. oraz 13 października 2020 r. – 8 grudnia 2020 r. Kluby funkcjonowały z zachowaniem niezbędnych środków ostrożności. Zostały wyposażone w płyny do dezynfekcji i środki ochrony osobistej, tj. maseczki i rękawiczki. Funkcjonowały w oparciu o opracowaną procedurę bezpieczeństwa, z którą zaznajomiono opiekunów klubów i seniorów. Ograniczono liczbę uczestników spotkań do maksymalnie 5 osób, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Opiekunowie klubów utrzymywali z klubowiczami stały kontakt telefoniczny lub sms'owy oraz prowadzili profil klubu na portalu społecznościowym facebook.

➤ Wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Elementem pracy Ośrodka jest także udzielanie wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom. Według rozeznania pracowników socjalnych, w 2020 r. pomocą obejmowali 226 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym:

- 174 ze zdiagnozowaną chorobą,
- 52 bez diagnozy, z podejrzeniem występowania choroby psychicznej,
- 24 ubezwłasnowolnionych całkowicie, z ustanowionym opiekunem prawnym,
- 13 ubezwłasnowolnionych częściowo, z ustanowionym kuratorem.

Na zlecenie Ośrodka prowadzona była grupa wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich, przeznaczona dla osób cierpiących na depresję, zaburzenia psychiczne lub inne dolegliwości emocjonalne utrudniające funkcjonowanie w życiu społecznym lub osobistym oraz dla ich rodzin i bliskich. Celem prowadzenia grupy było wzmocnienie emocjonalne uczestników, nauka radzenia sobie w życiu z chorobą i jej kryzysami. W 2020 r. odbyło się 27 spotkań po 2 godz., w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, w których uczestniczyło do 5 osób. Z uwagi na sytuację epidemiczną i wprowadzone obostrzenia uniemożliwiające prowadzenie spotkań grupowych, dodatkowo w miejsce planowanych 19 spotkań grupy, realizowano 2-godzinne konsultacje indywidualne lub telefoniczne, w celu zapewnienia ciągłości procesu terapeutycznego, z których każdorazowo korzystało do 3 osób. Na realizację zadania wydatkowano łącznie kwotę 6.440 zł.

Ośrodek prowadzi stały nabór kandydatów do bazy opiekunów prawnych osób całkowicie ubezwłasnowolnionych i kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych. W 2020 r. wpłynęły zgłoszenia 2 kandydatów do bazy. Gdy zaistnieją okoliczności, w których wymagane jest objęcie opieką lub kuratelą podopiecznego, pracownik Ośrodka po przeprowadzeniu rozmowy z członkami najbliższej rodziny, lub kandydatem z bazy, przedstawia sądowi wniosek o objęcie opieką lub kuratelą przez wskazanego kandydata. Na żądanie opiekuna lub kuratora sąd opiekuńczy może przyznać stosowne wynagrodzenie. W 2020 r. pracownicy socjalni skierowali do sądu 6 wniosków o przyznanie opiekuna prawnego osobie całkowicie ubezwłasnowolnionej i 1 wniosek o przyznanie kuratora osobie częściowo ubezwłasnowolnionej.

➤ Asystent rodziny

Do zadań obowiązkowych gminy należy wspieranie i organizacja pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Koordynacja działań

w tym zakresie odbywa się w oparciu o trzyletni Program Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Świdnica, opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2020 r. zadania realizowane były w oparciu o Program na lata 2018-2020, przyjęty uchwałą nr XL/440/18 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 26 stycznia 2018 r. W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przygotował Program na lata 2021-2023, który został przyjęty uchwałą nr XXIV/249/20 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 grudnia 2020 r.

Jeżeli z analizy sytuacji rodziny wynika taka konieczność, kierownik ośrodka pomocy społecznej zobowiązany jest przydzielić rodzinie asystenta. Pracę na rzecz rodzin w 2020 r. realizowało 7 asystentów rodziny (4 w wymiarze całego etatu, 3 w wymiarze ½ etatu) zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Asystent rodziny to specjalista, którego zadaniem jest codzienne towarzyszenie rodzinie niepotrafiącej samodzielnie pokonać różnych trudności życiowych. Pracownik socjalny przeprowadzając rodzinny wywiad środowiskowy i stwierdzając, że w rodzinie występuje problem opiekuńczo-wychowawczy lub uzyskując informację, że w określonej rodzinie taki problem występuje, wnioskuje o wsparcie rodziny poprzez przydzielenie asystenta, bez względu na dochód rodziny. Rodzina musi wyrazić zgodę na takie wsparcie i współpracować. Asystent pracuje również z rodziną, w której dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej. Jego praca skupia się wówczas na tym, aby wspomóc rodzinę w stworzeniu przez nią warunków pozwalających na powrót dzieci do domu rodzinnego.

Na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, asystent rodziny pełni również funkcję koordynatora kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, rodzin które oczekują oraz, w których urodziło się dziecko niepełnosprawne. Wsparcie asystenta rodziny polega wówczas przede wszystkim na udzieleniu informacji o dostępnych formach wsparciach, reprezentowaniu kobiety przed instytucjami i urzędami oraz wsparciu w realizacji codziennych obowiązków i przewyciężaniu problemów wychowawczych. W przypadku zaistnienia okoliczności wskazanych w ustawie „Za życiem” należy wystąpić z wnioskiem do Ośrodka. Nie jest stosowana w tym przypadku procedura przeprowadzenia przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W 2020 r. asystenci rodziny wsparciem obejmowali 94 rodziny, w tym:

- ✓ w 2020 r. zlecono współpracę z 24 nowymi rodzinami,
- ✓ 50 rodzin do pracy z asystentem rodziny zobowiązał sąd,
- ✓ 2 rodziny, z 6 dzieci, objęte były wsparciem asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem”, z tytułu niepełnosprawności dziecka,
- ✓ w rodzinach objętych asystenturą wychowywało się łącznie 179 dzieci,
- ✓ w rodzinach objętych asystenturą 47 dzieci przebywało w pieczy zastępczej, w tym:
 - 24 dzieci trafiło do pieczy w 2020 r.,
 - 9 dzieci wróciło do domu rodzinnego,
- ✓ na dzień 31 grudnia 2020 r. wsparcia asystenta rodziny wymagało 61 rodzin,
- ✓ praca asystenta rodziny z rodzinami odbywała się przez okres:
 - do 1 roku – 27 rodzin,
 - do 2 lat – 19 rodzin,
 - do 3 lat – 17 rodzin,
 - powyżej 3 lat – 31 rodzin, w tym 21 środowisk zobowiązanych do pracy z asystentem rodziny przez sąd,
- ✓ 33 rodziny zakończyły pracę z asystentem rodziny, w tym:
 - 14 rodzin ze względu na zrealizowanie planu pracy,
 - 4 rodziny ze względu na brak współpracy z asystentem,
 - 9 rodzin ze względu na zmianę miejsca zamieszkania,
 - 3 rodziny ze względu na osiągnięcie pełnoletniości przez dziecko,
 - 2 rodziny wycofały zgodę na współpracę z asystentem,
 - 1 rodzina z uwagi na odbywanie kary pozbawienia wolności przez rodzica,

- ✓ średni czas pracy asystenta z rodziną wynosił 34 miesiące,
- ✓ odbyło się 48 posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny sytuacji rodziny.

W związku z sytuacją epidemiczną, w 2020 r. asystenci rodziny dodatkowo edukowali każdą rodzinę w zakresie przestrzegania zasad higieny i zachowania środków ostrożności. Utrzymywali stały kontakt telefoniczny z podopiecznymi rodzinami oraz systematyczny kontakt osobisty, z zachowaniem reżimu sanitarnego, w zależności od sytuacji w rodzinie i jej potrzeb. W związku z wprowadzeniem nauczania w formie zdalnej, monitorowali i edukowali w zakresie realizacji obowiązku szkolnego w formie zdalnej rodziny z dziećmi w wieku szkolnym oraz z wielokrotnili kontakt ze szkołą. Asystent rodziny pozyskał również dla 3 podopiecznych rodzin od prywatnych darczyńców laptop i sprzęt komputerowy do nauki zdalnej.

W ramach ogłoszonego w lipcu 2020 r. przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej programu „Asystent rodziny na rok 2020”, Gmina Miasto Świdnica otrzymała środki w wysokości 8.500 zł z przeznaczeniem na wypłatę jednorazowego dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny, aktywnie działających w okresie zwalczania pandemii Covid-19.

➤ Procedura „Niebieskie Karty”

Działania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie określa Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Świdnica. Zadania w zakresie Programu są koordynowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy, który zapewnia również obsługę techniczną i merytoryczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W 2020 r. zadania realizowane były w oparciu o Program na lata 2016-2020, przyjęty uchwałą nr XVI/4169/16 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 stycznia 2016 r. W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przygotował Program na lata 2021-2025, który został przyjęty uchwałą nr XXIV/250/20 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 grudnia 2020 r.

W 2020 r. odbyły się 3 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, na których omawiano m.in. potrzebę zaangażowania pracowników służby zdrowia do ujawniania przypadków przemocy domowej poprzez wypełnianie formularzy „Niebieska Karta-A” oraz nieodpłatnego wypełniania zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie. Przedstawiono dane statystyczne wynikające z procedur „Niebieskie Karty” prowadzonych w latach 2016 – maj 2020, w tym kwestię wzrastającej liczby dzieci i młodzieży bezpośrednio dotkniętych przemocą w rodzinie oraz umieszczanych w pieczy zastępczej. Poruszano kwestie wznowienia spotkań edukacyjnych dla uczniów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzonych przez policjanta i terapeutę oraz uprawnień przysługujących policjantom w związku z podpisaną przez Prezydenta „ustawą antyprzemocową”. W 2020 r. w ramach zadań Zespołu:

- prowadzono 240 procedur „Niebieskie Karty” (liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych), z czego 173 procedury „Niebieskie Karty” uruchomiono w 2020 r. (liczba utworzonych grup roboczych),
- zorganizowano 444 posiedzenia grup roboczych.

W celu skutecznego udzielania wsparcia podopiecznym, Ośrodek stosuje metody pracy interdyscyplinarnej. Stale współpracuje ze specjalistami, w szczególności z placówkami oświatowymi, Komendą Powiatową Policji, kuratorami, w zakresie diagnozowania sytuacji i rozeznania potrzeb rodziny, planowania i realizacji pracy z rodziną oraz monitorowania wspólnych klientów. Odbywa się to poprzez spotkania, wymianę informacji, opracowywanie procedur, udział w szkoleniach oraz pracę w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy.

➤ Zadania publiczne Miasta zlecone do realizacji organizacjom pozarządowym

W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nadzorował realizację zadań publicznych Miasta zleconych w trybie otwartych konkursów ofert, na podstawie Programu współpracy Gminy Miasto Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2020 rok:

✓ „Prowadzenie jadłodajni”, z przeznaczeniem na dofinansowanie, w kwocie 6 zł do kosztów przygotowania jednego posiłku, przez 6 dni w tygodniu, z wyłączeniem niedziel i świąt, do średnio 210 posiłków dziennie dla osób zgłoszonych przez Ośrodek

Dotację w wysokości 381.780,00 zł przyznano dla Caritas Diecezji Świdnickiej. Dotacja została wykorzystana w wysokości 232.008 zł. Średnio dziennie z posiłków korzystało do 128 osób.

✓ „Pozyskiwanie i dystrybucja żywności”, w celu zapewnienia osobom i rodzinom w trudnej sytuacji rodzinnej wsparcia w postaci bezpłatnej żywności

Dotacja w wysokości 75.000 zł przyznana dla Spółdzielni Socjalnej „MITOS” została w całości wykorzystana. Żywność wydawana była przez Spółdzielnię Socjalną „MITOS”, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym realizowanego w Podprogramie 2019, w celu zapewnienia osobom i rodzinom w trudnej sytuacji rodzinnej wsparcia w postaci bezpłatnej żywności. Rodziny potrzebujące wsparcia w tej formie kwalifikowane były przez pracowników socjalnych Ośrodka. W 2020 r. pomocą objęto łącznie 1.719 mieszkańców Świdnicy, którym wydano 21 różnych produktów spożywczych, o łącznej masie 125.656 ton, o wartości 546.356,72 zł.

6. Programy realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

➤ Świdnickie Jaskółki

Gmina Miasto Świdnica – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej od 1 kwietnia 2019 r. realizuje projekt „Świdnickie Jaskółki”, dofinansowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś priorytetowa: 9 Włączenie społeczne, Działanie: 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie: 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych-konkursy horyzontalne. Jest on odpowiedzią na potrzeby w zakresie zwiększenia samodzielności osób wymagających wsparcia w procesie integracji społeczno-zawodowej. Stanowi część budowanego trwałego systemu wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Miasta Świdnicy, niesamodzielnym, wymagających wsparcia społecznego i wsparcia w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych, w tym bezdomnych, z niepełnosprawnościami, z zaburzeniami psychicznymi, opuszczających pieczę zastępczą.

Od początku realizacji projektu objęto nim 76 osób, w tym 10 rodzin z dziećmi, łącznie z 15 dziećmi. Wsparciem obejmowane są osoby i rodziny, które wymagają zapewnienia schronienia, połączonego z trenowaniem ważnych czynności życia codziennego, jak dbanie o dzieci, zarządzanie budżetem domowym, prowadzenie gospodarstwa domowego, dbanie o własne zdrowie, wyjście z zadłużenia. W zależności od indywidualnej sytuacji, uczestnicy projektu obejmowani są wsparciem specjalistycznym, pomocą psychologiczną oraz treningami podnoszącymi kompetencje społeczne ukierunkowane na usamodzielnianie, służące poprawieniu jakości życia uczestników projektu. Czas pobytu w mieszkaniu wspomaganym wynosi 6 miesięcy, dla osób chorych do 12 miesięcy.

Uczestnikom zaoferowano formy aktywizujące i wspierające:

- trening interpersonalny, którego celem jest nauka rozwiązywania konfliktów i problemów osobistych, ćwiczenie i nauka zachowań w określonych sytuacjach, rozwój umiejętności społecznych,
- trening autonomii decyzyjnej według modelu wspieranego podejmowania decyzji,

- trening umiejętności społecznych umożliwiający kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, współpracy w grupie, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z emocjami oraz modyfikowania zachowań na bardziej aprobowane społecznie,
- rozwijanie umiejętności integracji ze społecznością lokalną,
- trening zarządzania mieszkaniem,
- trening finansowy, którego celem jest rozwijanie umiejętności planowania i wydatkowania dostępnych środków finansowych – w tym związanych z utrzymaniem mieszkania.

Na realizację Programu przeznaczono kwotę 2.980.844,62 zł, w tym 2.828.944,62 zł pozyskane z Europejskiego Funduszu Społecznego.

➤ Wspieraj seniora

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował rządowy program „Wspieraj Seniora”, mający na celu pomoc w dostarczeniu niezbędnych produktów do domu seniora, by ograniczyć konieczność wychodzenia osób starszych na zewnątrz podczas pandemii, ze względu na ich bezpieczeństwo. Głównym założeniem programu jest, by osoby powyżej 70. roku życia, które chcą ograniczyć wychodzenie z domu, a potrzebują wsparcia w codziennych czynnościach mogły skorzystać z pomocy wolontariuszy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy. Pomoc polega w szczególności na zrobieniu zakupów, wykupieniu leków, dostarczeniu obiadów, lub zaspokojeniu innych potrzeb, które wiązałyby się z wyjściem z domu.

Osoby, które mają skończone 70 lat lub młodsze w szczególnych przypadkach wynikających ze stanu zdrowia oraz sytuacji rodzinnej i społecznej, jeśli zdecydują się na pozostanie w domu, mogą zadzwonić do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej od poniedziałku do piątku od godz. 8.00 do godz. 14.30 pod nr telefonu: 723 423 264 lub od poniedziałku do niedzieli od godz. 8.00 do godz. 21.00 pod nr ogólnopolskiej infolinii: 22 505 11 11. Ze zgłaszającą się osobą kontaktuje się pracownik Ośrodka, z którym ustalany jest zakres i formy pomocy. Udzielenie pomocy w ramach programu nie zależy od kryterium dochodowego. Z programu nie mogą korzystać osoby, które już otrzymują wsparcie z Ośrodka w ramach usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Program był realizowany od 13 listopada do 31 grudnia 2020 r. Jego realizacja została przedłużona na I kwartał 2021 r. Gmina Miasto Świdnica otrzymała ze środków budżetu państwa dotację w wysokości 14.936,02 zł z przeznaczeniem na zorganizowanie i realizację usługi wsparcia. Do udzielenia wsparcia w ramach programu zgłosiło się 26 osób. W 2020 r. ze wsparcia skorzystało 19 świdnickich seniorów.

➤ Opieka wytchnieniowa – edycja 2020

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa-edycja 2020”, którego celem jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi, poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej. Jej zadaniem jest odciążenie opiekunów, m.in. poprzez zapewnienie im wsparcia w wykonywaniu dotychczasowych obowiązków lub zapewnienie zastępstwa, dzięki któremu opiekunowie zyskują czas dla siebie. Program realizowany był w okresie od 10 lipca do 31 grudnia 2020 r.

Łączny koszt realizacji programu wyniósł 248.815,57 zł, w tym 192.718,80 zł pozyskano w ramach Funduszu Solidarnościowego.

✓ Przetrwać zimą

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczył w projekcie skierowanym do osób bezdomnych przebywających na terenie Miasta, którzy odmawiają przyjęcia oferty pomocowej w formie schronienia i przebywają w niezagospodarowanych budynkach na terenie miasta.

Głównym celem projektu jest zapewnienie bezpieczeństwa, a w dalszej perspektywie, zmiana sposobu postępowania osoby bezdomnej i jej powrót do życia społecznego. W ramach działań w projekcie, pracownicy socjalni Ośrodka wraz z funkcjonariuszami policji i strażnikami miejskimi regularnie patrolowali znane im miejsca przebywania osób bezdomnych, w celu:

- przedstawienia oferty w formie pomocy finansowej, rzeczowej, pracy socjalnej, potwierdzenia prawa do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych, przyznania schronienia,
- zapewnienia ciepłego napoju w termosie, żywności pozyskanej od Spółdzielni Socjalnej „MITOS”, odzieży, kocy termicznych,
- dostarczenia środków do dezynfekcji w związku z zagrożeniem epidemicznym,
- poinformowania o możliwości skorzystania z usługi kąpielowej w schronisku, raz w tygodniu po uzgodnieniu z Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta,
- poinformowania o utworzeniu punktu wydawania gorących napojów przy ul. Westerplatte 47, od poniedziałku do piątku od 7:30 do 15:30.

W trakcie monitoringu miejsc przebywania bezdomnych, pracownicy socjalni rozeznawali ich potrzeby, podejmowali działania interwencyjne w sytuacjach tego wymagających, współpracowali w tym zakresie z placówkami służby zdrowia oraz kierowali do placówek, organizacji i instytucji zajmujących się specjalistyczną pomocą. Pomocą w ramach projektu objęto 25 osób bezdomnych. Na zakup artykułów wykorzystanych w projekcie Ośrodek wydał kwotę 2.948,64 zł.

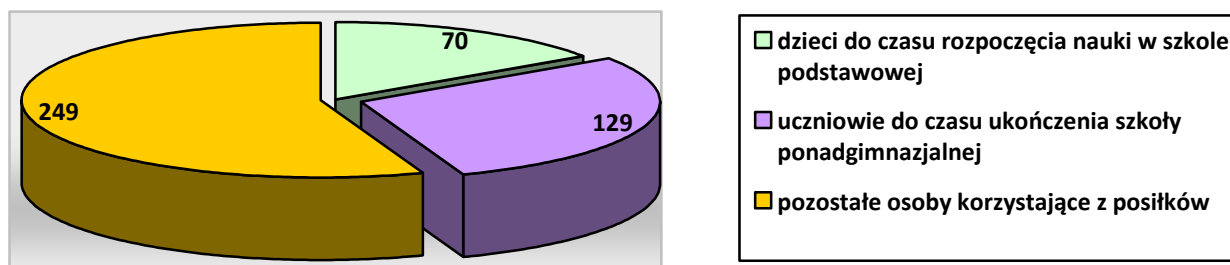
➤ Posiłek w szkole i w domu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje dożywianie w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, poprzez finansowanie posiłków. Nieodpłatne dożywianie przyznawane jest osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 200% kryterium dochodowego. W 2020 r.:

- programem objętych było łącznie 448 osób, które korzystały z posiłków w formie pełnego obiadu,
- dożywianie prowadzono w ramach 23 punktów żywieniowych w mieście,
- łącznie wydano 62.703 posiłki,
- średni koszt jednego posiłku pokrywanego w ramach programu wynosił 6,24 zł.

Wsparcia w ramach programu udziela się w szczególności dzieciom korzystającym z posiłków w żłobkach, przedszkolach i szkołach, do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej oraz osobom znajdującym się w trudnej sytuacji, w szczególności samotnym, w podeszłym wieku, chorym i niepełnosprawnym.

Wykres nr 2. Osoby objęte programem Pomoc państwa w zakresie dożywiania w 2020 r.

W przypadku dzieci spożywających posiłki w szkołach, szczególny nacisk kładzie się na to, by dzieci spożywały posiłki na terenie placówki. Przyjęto zasadę, że rodzice nie pobierają posiłków na wynos, poza wyjątkowymi sytuacjami. W 2020 r., w związku z wprowadzeniem w szkołach kształcenia na odległość i czasowego ograniczenia funkcjonowania szkół i placówek oświatowych, posiłki wydawane były na wynos. Pracownicy socjalni i pedagodzy szkolni podejmują działania w celu objęcia dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci i uczniów szkół,

w szczególności z rodzin wieloproblemowych. W 2020 r. spośród ogółu korzystających z posiłków 44,4% (47,8% w 2019 r.) stanowiły dzieci i uczniowie.

W 2020 r. 4 osoby dorosłe wymagające dożywiania, według rozeznania pracowników, nie zostały objęte programem, z powodu niechęci do tej formy pomocy. Osobom tym zaproponowano dożywianie, lecz nie wyraziły na to zgody.

Tabela nr 18. Koszt realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2020 r.

finansowanie programu	
dotacja z budżetu państwa	162.035 zł
środki własne MOPS	229.128 zł
łącznie	391.163 zł

Wydatki w ramach programu przeznaczono na pokrycie kosztów posiłków dla:

- dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej – 29.467 zł,
- uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 50.423 zł,
- pozostałych osób – 311.273 zł.

➤ Świdnicka kampania przeciw przemocy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował lokalną kampanię mającą na celu zwrócenie uwagi na istotny problem społeczny, jakim jest przemoc w rodzinie, w szczególności przemoc wobec kobiet. Kampanię rozpoczęło, przeprowadzone w październiku, szkolenie dla nauczycieli w ramach warsztatu „Przyjaciele Zippiego” przygotowującego do realizacji rekomendowanego programu promocji zdrowia psychicznego, dającego dzieciom poczucie sprawczości, kompetencji i pewności siebie. Uczestnicy otrzymali wskazówki, jak pracować z dzieckiem w wieku 5-9 lat, w ramach cyklu 24 spotkań, m.in. w tematach radzenia sobie ze stresem i reagowania na trudności, nawiązywania kontaktów, zachowania się w grupie i pomagania innym ludziom oraz wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu. Dwudniowe szkolenie zrealizowano w wymiarze 12 godz. Wzięło w nim udział 13 nauczycieli przedszkolnych i nauczania początkowego, z 11 świdnickich placówek. Szkolenie poprowadziła certyfikowana trenerka programu „Przyjaciele Zippiego”. Koszt szkolenia 6.500 zł.

W okresie od 25 listopada – Międzynarodowego Dnia Przeciw Przemocy Wobec Kobiet do 10 grudnia – Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka, na całym świecie prowadzona jest łącząca antyprzemocowe inicjatywy Kampania 16 Dni Przeciw Przemocy ze względu na płeć. Jej celem jest zwrócenie uwagi na przemoc domową, której ofiarami najczęściej są kobiety. Tak wyznaczone dni mają na celu podkreślenie, że prawa kobiet są niezbywalną i integralną częścią praw człowieka, a przemoc wobec kobiet jest łamaniem praw człowieka, a nie sprawą prywatną. W ramach udziału w kampanii, w Świdnicy od 25 listopada 2020 r.:

- na przystankach autobusowych, przez okres 11 dni, były wyeksponowane plakaty z zakresu profilaktyki przemocy w rodzinie,
- w Rynku przez 7 dni wyświetlano iluminację świetlną symbolizującą kampanię,
- zakupiono „Białe wstążki” mające na celu edukację i zwrócenie uwagi na zjawisko przemocy oraz będące wyrazem wsparcia dla kampanii. Mężczyźni, którzy ją noszą wspierają kampanię i deklarują, że sami nie będą sprawcami przemocy, nie będą akceptować lub milczeć na temat przemocy wobec kobiet oraz będą przeciwstawiać się wszelkim formom przemocy wobec kobiet. Z uwagi na sytuację epidemiczną, nie przeprowadzono akcji ulicznej polegającej na przypinaniu wstążek, lecz wstążki wystawione zostały w siedzibach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Urzędu Miejskiego.

Na realizację kampanii Ośrodek wydatkował kwotę 5.566 zł.

➤ Świdnicka Karta Dużej Rodziny

Świdnickie rodziny wielodzietne, w których wychowuje się troje lub więcej dzieci, mogą uczestniczyć w programie polityki prorodzinnej pod nazwą Świdnicka Karta Dużej Rodziny, który został przyjęty uchwałą nr XXXIII/381/13 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 listopada 2013 r. W ramach programu wprowadzone zostały zniżkowe i promocyjne opłaty dla rodzin wielodzietnych za korzystanie z dóbr kultury, sportu i rozrywki, usługi publiczne oraz preferencyjne oferty pozostałych partnerów – przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, którzy wyrazili chęć przystąpienia do programu. W 2020 r. do programu nie przystąpili nowi partnerzy i 6 partnerów zamknęło działalność. Na dzień 31 grudnia 2020 r. liczba partnerów programu Świdnicka Karta Dużej Rodziny wynosiła 93.

Osobami uprawnionymi do korzystania z przywilejów w programie są członkowie rodzin wielodzietnych, posiadający kartę w formie plastikowej, w skład których wchodzi jeden lub dwoje opiekunów oraz troje lub więcej dzieci do 18. roku życia, lub w przypadku dzieci uczących się do 25. roku życia:

- w 2020 r. wydano łącznie 796 kart – 159 rodzinom, w tym 293 dla rodziców/opiekunów i 503 dla dzieci,

- od początku realizacji programu, tj. od dnia 15 stycznia 2014 r. przystąpiły do niego 522 świdnickie rodziny, w tym 26 rodzin wielodzietnych po raz pierwszy dołączyło do programu w 2020 r.

Na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, świdnickie rodziny wielodzietne korzystają z programu ogólnopolskiego. W programie uczestniczy około 6.000 firm i instytucji z całej Polski, realizujących ofertę w ponad 23.000 punktów. Pozyskiwanie partnerów do programu koordynowane jest przez Związek Dużych Rodzin „Trzy Plus”:

- karty wydano łącznie 475 świdnickim rodzinom, dla 2.368 osób w tych rodzinach, w tym 870 rodziców/opiekunów i 1.498 dzieci,

- w 2020 r. do programu dołączyło 41 rodzin, łączna liczba osób w tych rodzinach wynosi 193, w tym 71 rodziców/opiekunów oraz 122 dzieci.

Od 1 stycznia 2019 r. weszły w życie zmiany do ustawy o Karcie Dużej Rodziny, zgodnie z którymi karta dużej rodziny przysługuje również rodzicom, którzy wychowywali troje lub więcej dzieci. Oznacza to, że rodzice przynajmniej trójki dorosłych już dzieci mogą ubiegać się o wydanie karty. Karty wydawane są dla każdego rodzica, mają bezterminowy okres ważności i uprawniają do zniżek analogicznie, jak w przypadku rodziców z małoletnimi dziećmi. Od momentu wprowadzenia kart dla rodziców wydano łącznie 388 kart, w tym w 2020 r. wpłynęły 42 wnioski i przyznano 70 kart.

Dokumentem potwierdzającym uprawnienie do korzystania z instrumentów przewidzianych w programach są Karty Dużej Rodziny, w formie tradycyjnej – plastikowej oraz elektronicznej – na urządzeniach mobilnych, wydawane na wniosek zainteresowanych rodzin. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej znajduje się stanowisko do obsługi mieszkańców Świdnicy w zakresie karty świdnickiej i ogólnokrajowej. Składanie wniosków o wydanie kart odbywa się w Ośrodku, gdzie drukowana jest Karta Świdnicka. Wydruk kart ogólnokrajowych, po rozpatrzeniu wniosku, Ośrodek zamawia w Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych w Warszawie.

7. Wiodące zadania do realizacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2021 r.

Określenie zadań do realizacji w 2021 r. opiera się na analizie aktualnych potrzeb, zasobów instytucjonalnych i kadrowych oraz diagnozie problemów społecznych, przy uwzględnieniu zmian w obowiązujących przepisach prawa. Na bieżąco gromadzone są dane dotyczące sytuacji osób i rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka oraz identyfikowane braki w zabezpieczeniu potrzeb mieszkańców w sferze socjalnej.

Do końca I kwartału 2021 r. siedziba główna Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zostanie przeniesiona z ul. Wałbrzyskiej 15 do budynku przy ul. Franciszkańskiej 7. Aktualnie trwają prace wykończeniowe związane z przeprowadzonym remontem pomieszczeń, wyposażeniem oraz przeniesieniem.

Wiodące zadania do realizacji w 2021 r.:

- integracja i aktywizacja mieszkańców Świdnicy, w szczególności zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia oraz zwiększenie samodzielności w procesie integracji społeczno-zawodowej

Integracja i aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym opiera się przede wszystkim na planowych działaniach interdyscyplinarnych. Zakładanym efektem jest poprawa i wzmocnienie zdolności do zatrudnienia, zwiększenie dostępności do środowiskowych usług społecznych oraz kompleksowe wsparcie rodzin. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na bieżąco opracowuje metody działania i współpracy na rzecz osób i rodzin, w których występują problemy w powyższych obszarach. W ramach działań wspierających i aktywizujących do powrotu na rynek pracy, pracownicy Ośrodka rekrutują i motywują Klientów do udziału w pracach społecznie użytecznych, realizowanych w ramach współpracy Gminy Miasto Świdnica i Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy. W obecnej sytuacji metody pracy muszą również uwzględniać ograniczenia wynikające z wprowadzanych obostrzeń oraz obaw klientów, którzy z powodu poczucia zagrożenia mogą nie przystąpić lub wycofać się z udziału w projekcie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuuje projekt „Świdnickie Jaskółki”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, realizowany w okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 31 marca 2022 r. Projekt zakłada kompleksowe działania służące usamodzielnieniu 90 osób wymagających wsparcia społecznego oraz w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych, w tym bezdomnych, z niepełnosprawnościami, z zaburzeniami psychicznymi, opuszczających pieczę zastępczą. Po etapie aktywnej reintegracji, w tym w ramach mieszkań wspomaganych (treningowych i wspieranych), uczestnicy mają możliwość samodzielnego funkcjonowania w istniejących i budowanych mieszkaniach socjalnych.

Złożony został wniosek aplikacyjny na realizację w latach 2021-2023 projektu „Szansa na Sukces”. Zakłada on wielopłaszczyznowe działania skierowane do grupy 40 osób, mieszkańców Świdnicy, u których pracownicy socjalni diagnozują zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w skutek problemów w dostępie do zasobów rynku pracy i dóbr społeczno-gospodarczych.

- wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie zadań w obszarze wspierania rodzin, w szczególności przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i dotkniętych przemocą w rodzinie, koncentruje swoje działania na budowaniu skutecznego

systemu wsparcia rodziny. W związku z trwającą sytuacją epidemiczną oraz przedłużającą się izolacją dzieci i młodzieży, wynikającą z nauczania zdalnego, która szczególnie negatywnie wpływa na funkcjonowanie zarówno dzieci, jak i ich opiekunów, pracownicy socjalni na bieżąco prowadzą rozeznanie w środowiskach objętych ich rejonem działania. Przy współpracy innych instytucji, w szczególności placówek oświatowych i policji, identyfikują rodziny, w których wychowują się małoletnie dzieci, wymagające dodatkowego wsparcia, które mogą zostać objęte pracą asystenta rodziny.

Mając na uwadze trudną sytuację rodzin, w szczególności dzieci i młodzieży, wynikającą z wprowadzanych ograniczeń, podejmowane będą działania niestandardowe, a działania dotychczas realizowane będą dostosowywane do obecnych warunków, w szczególności z wykorzystaniem form zdalnych. W chwili obecnej, dla osób potrzebujących poradnictwa specjalistycznego: psychologa, terapeuty rodzinnego i radcy prawnego, stworzona została możliwość kontaktu telefonicznego. Ze wsparcia mogą wówczas korzystać także osoby w kwarantannie/izolacji, leczące się z powodu koronawirusa lub odczuwające stres związany z wychodzeniem na zewnątrz z powodu sytuacji epidemicznej. Do obecnych warunków dostosowywane będą również formy warsztatowe, edukujące w zakresie podnoszenia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.

Na bieżąco podejmowane będą działania profilaktyczne i doskonalone metody pracy z rodziną. W ramach budowanego lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w celu ograniczenia skali problemu przemocy w rodzinie, podejmowane są systematyczne działania, które zapewnią osobom dotkniętym przemocą w rodzinie skuteczną ochronę i pomoc. Pracownicy socjalni intensyfikują monitoring rodzin, w których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Zwiększeniu bezpieczeństwa rodzin zagrożonych lub dotkniętych przemocą w rodzinie służyć mają wzmożone działania edukacyjne i informacyjne, w zakresie sposobów zapewnienia bezpieczeństwa, możliwości uzyskania pomocy w sytuacji zagrożenia oraz uzyskania wsparcia specjalistycznego i wzmocnienia. Planuje się kontynuację poradnictwa specjalistycznego i spotkań grupy wsparcia dla osób z doświadczeniem przemocy w rodzinie oraz zaangażowanie w ogólnopolskie kampanie społeczne m.in.: „Kampania 16 dni przeciw przemocy wobec kobiet”, „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży”, a także realizację świdnickiej kampanii przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na stronie Ośrodka systematycznie aktualizowane będą formy pomocy dla rodziny uwikłanej w przemoc, dostępne na terenie Świdnicy i w kraju.

➤ działania na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

Jednym z istotnych działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zapewnienie wsparcia i aktywizacja społeczna świdnickich seniorów oraz osób niepełnosprawnych i ich rodzin. W tym zakresie podejmowane są wielokierunkowe, w szczególności planowe działania. Pracownicy socjalni stale monitorują środowiska osób starszych, chorych i niepełnosprawnych pod kątem zaspokojenia ich podstawowych potrzeb bytowych. Organizowane są formy wsparcia środowiskowego, w tym z udziałem wolontariuszy, aktywizowaniem do pomocy rodziny i sąsiadów, m.in. w ramach programu „Wpieraj Seniora” oraz poprzez kontakt z przychodniami zdrowia i lekarzami pierwszego kontaktu. Osoby, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy/opieki, a są jej pozbawione, na podstawie ustawy o pomocy społecznej obejmowane są usługami opiekuńczymi. Osobom, które wymagają całodobowej opieki, zapewniany jest pobyt w domu pomocy społecznej odpowiedniego typu.

W bieżącym roku w strukturach Ośrodka rozpocznie działalność ośrodek wsparcia dziennego dla seniorów „Klub Seniora”, z siedzibą przy ul. Malinowej 2. Oferta placówki skierowana jest do mieszkańców Świdnicy w wieku 60+, nieaktywnych zawodowo. Obejmuje m.in. działania aktywizujące społecznie, prozdrowotne, ukierunkowane na pobudzanie aktywności ruchowej, kulturalno-oświatowej i rekreacyjnej. Kontynuowana będzie również działalność

Klubów Seniora na Osiedlu Młodych i na Osiedlu Zarzecze. Aktualnie możliwości korzystania z oferty placówek zostały ograniczone z powodu konieczności zapewnienia seniorom bezpieczeństwa. Funkcjonują w oparciu o opracowaną procedurę bezpieczeństwa, z ograniczoną liczbą uczestników spotkań, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Dla osób, które obawiają się udziału w spotkaniach lub nie mogą w nich brać udziału z innych przyczyn, oferowane są formy zdalne. Opiekunowie klubów utrzymują z klubowiczami kontakt telefoniczny, sms'owy oraz na portalu społecznościowym facebook.

W ramach działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje przy realizacji przez Fundację Imago projektu „Model tworzenia lokalnych programów opieki wytchnieniowej”. Jego celem jest zgromadzenie informacji o aktualnej sytuacji i potrzebach osób zależnych i ich opiekunów oraz przygotowanie wniosków i rekomendacji zawierających kluczowe wyniki badań. Złożony został również wniosek aplikacyjny do rządowego programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021. To program wsparcia członków rodziny w opiece nad osobą niepełnosprawną z orzeczonym znacznym stopniem niepełnosprawności oraz dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Zakłada zapewnienie członkom rodziny (opiekunom) osób niepełnosprawnych alternatywnej formy czasowej opieki.

➤ działania na rzecz bezdomnych

Zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom bezdomnym z terenu Gminy Miasta Świdnicy, a tym samym zwiększenie ich szansy na aktywizację społeczną i zawodową jest jednym z wiodących zadań do realizacji. Udzielanie schronienia, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Z uwagi na fakt, że osoby bezdomne w wielu przypadkach są osobami uzależnionymi od środków psychoaktywnych, realizowana jest współpraca z terapeutami Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Świdnicy. Osoby bezdomne włączane są również do udziału w projektach realizowanych przez Ośrodek w celu aktywizacji zawodowej i społecznej.

Ważnym zadaniem w działaniach na rzecz bezdomnych jest zapewnienie schronienia, w szczególności w okresie jesienno-zimowym. Rozwijane są w tym zakresie formy dalszej współpracy z Policją i Strażą Miejską, w szczególności w stosunku do osób, które odmawiają skorzystania z pomocy w formie całodobowego schronienia. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczy w działaniach podejmowanych przez gminę w celu pozyskania środków z Banku Gospodarstw Krajowego w ramach Funduszu Dopłat, którego celem będzie utworzenie noclegowni/schroniska dla bezdomnych.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Świdnicy

Violetta Kalin